

3.1. Върхът

*Класикът не се съмнява в езика, той вярва
в добродетелността на неговите знаци.*

Хорхе Луис Борхес

*И – о, картина дивна! Пленен, очарован,
той сам един остая с величието божие,
балканът непристъпен му служи за подножие,
челото му царува в лазурний океан.*

Иван Вазов, „Excelsior“, 1882

*Но сега е полунощ! Ще иде чак до разсъм-
ване! Защото Яворов неведнъж ме бе водил на-
татък – уж до „рибите“, а то винаги до края на
градината, наричан от него „върха“, дето оби-
каляхме с часове, залутани из тъмните пътеки
между гъстите дървета...*

*До „върха“ ходехме почти всяка нощ. Ко-
гато не исках да отида, той ме принуждаваше
насила, измисляйки хиляди доводи да ме отклони
от договорените за другата сутрин срещи, от
лекциите, от почивките. Всичко можело да се
отложи.*

Михаил Кремен, „Романът на Яворов“

Ако през 80-те години на XIX век символиката *връх* и темата *покоряване, постигане на върха* извикват в българската поезия априорни значения – възлизане към необозрими простори, себеизпълване с неограничени духовни енергии (неслучайно поантата на „Excelsior“ ще сведе предхождащия я лирически наратив за извисяването, въздигането до алегория за участието на гениалния поет романтик), то през 1905 г. в поезията на Яворов тази ординерна символика и присъщият ѝ